

Κυριακή της Συγχωρήσεως (Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σήμερα στην Ακολουθία του Όρθρου ακούσαμε για την πτώση των Προπατόρων στην αμαρτία, με την οποία σαλεύθηκαν τα θεμέλια της ζωής όλου του κόσμου. Ο άνθρωπος βρέθηκε εξόριστος από τον Παράδεισο της τρυφής, από την Παρουσία του αγαθού Θεού. Από τότε σαλευόμενος από την εφιαλτική αλλοτρίωσή του κράζει, θρηνεί και ποθεί να του ανοιχθεί και πάλι η πύλη της Εδέμ, που κλείσθηκε και ασφαλίσθηκε με την πύρινη ρομφαία των Χερουβίμ.

Ο Θεός όμως της αγάπης, που έχει απερίγραπτο έλεος και πλήθος οικτιρμών, δεν αποστράφηκε το πλάσμα Του εις τέλος. Έκλινε ουρανούς και κατέβηκε στη γη και με τη φρικτή οικονομία των παθημάτων και του Σταυρού Του γέμισε τα σύμπαντα με τη θεουργική ενέργεια του Πνεύματός Του. Ακόμη και τον πονηρό θάνατό μας

μετέβαλε με τον δικό Του άδικο και αναμάρτητο θάνατο σε αρχή ζωής αιωνίου. Μας έδωσε τη δυνατότητα κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες να μπορούμε να κατοπτεύουμε την ανείκαστη αγαθότητά Του και να μένουμε σταθερά στην οδό Του με τη ζώσα ελπίδα των αγαθών της Βασιλείας Του.

Η παρούσα ζωή, αν και επισκιάζεται από το φως της Ημέρας του Κυρίου, δεν είναι ωστόσο ο τελικός προορισμός μας, αλλά ο καιρός της δοκιμασίας και της μύησής μας στη χάρη και το φως της ασάλευτης Βασιλείας του Θεού, που τώρα έρχεται μυστικά και «χωρίς παρατηρήσεως» [1]. Μέλλει, όμως, να καταφθάσει την έσχατη μέρα Ημέρα με απερίγραπτη λάμψη, σαν «αστραπή» [2], «απ' άκρου γης έως άκρου ουρανού» [3].

Στη ζωή αυτή, λόγω της «εμπεριστάτου αμαρτίας» [4], τα ζιζάνια βλαστάνουν μαζί με το σιτάρι [5] και τα τέκνα του Θεού ζούν «εν μέσω γενεάς σκολιάς και διεστραμμένης» [6]. Υπάρχει, λοιπόν, αστάθεια και η ασάλευτη κατάσταση των σωζομένων μας έχει υποσχεθεί ότι θα φανερωθεί την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου: «Έτι άπαξ Εγώ, λέγει Κύριος, σείω ου μόνον την γην, αλλά και τον ουρανόν... ίνα μείνη τα μη σαλευόμενα» [7].

Συνεπώς, ο κλήρος των πιστών είναι η εναλλαγή των πνευματικών τους καταστάσεων από τα σκοτεινά χάσματα της αποξενώσεως από τον Ζώντα Θεό στα

ύψη των αναβάσεων της χάριτός Του, από τα βάθη της κοιλάδος του κλαυθμώνος στις εξάρσεις που εμπνέει η αγάπη του Θεού και η χαρά της σωτηρίας Του.

Τα ανεβοκατεβάσματα στην πνευματική ζωή δεν πρέπει να μας τρομάζουν. Είναι ένα μέσο για τον Θεό να μας διδάξει το μεγάλο μάθημα ότι η αιώνια σωτηρία δεν είναι δικό μας επίτευγμα, αλλά δώρο της ευσπλαγχνίας Του. Μας εκπαιδεύουν να μην υπεραιρόμαστε, όταν βρισκόμαστε σε ύψος και να μην απογινώσκουμε, όταν είμαστε χαμηλά και σε φτώχεια. Όταν ο Θεός μας ανεβάζει σε ύψος να Τον ευχαριστούμε με τη θερμή και τη δύναμη του αγαθού Πνεύματος που μας κατέχει. Και αντίστοιχα, όταν είμαστε σε ερήμωση και ξηρασία, πάλι να Τον ευχαριστούμε με την πεποίθηση ότι Αυτός που άρχισε σε μας το έργο της σωτηρίας, Εκείνος θα το τελειώσει την ημέρα του ένδοξου ερχομού Ερχομού Του.

Η κάθε άνοδός μας στα ύψη του παντοκρατορικού Πνεύματος αποτελεί θαύμα της αγαθότητας του Θεού. Είναι, όμως, ακόμη μεγαλύτερο θαύμα η εμπιστοσύνη μας στον Θεό, όταν μέσα στη δοκιμασία και στην ασθένεια Τον ευχαριστούμε και Του αποδίδουμε κάθε δικαιοσύνη, δείχνοντας έτσι την πιστότητά μας στο έλεός Του. Τότε οπωσδήποτε ο Κύριος θα οικονομήσει για μας και «την έκβασιν» [8] από κάθε πειρασμό.

Με τις συνεχείς αναβάσεις και καταβάσεις στην πνευματική μας ζωή μαθαίνουμε την παιδεία του Θεού, ώστε να μην είμαστε λαός «απαίδευτος», αλλά «προς παν έργον αγαθόν εξηρτισμένος» [9]. Αν στην ακαταστασία και στον σάλο της καθημερινής ζωής βρούμε το θάρρος να θέσουμε ως σκοπό μας την αποστολική φιλοτιμία «ευάρεστοι τω Θεώ είναι» [10], τότε οπωσδήποτε θα γνωρίσουμε και το μεγαλύτερο θαύμα του Θεού πάνω στη γη, κατά την υπόσχεση του Κυρίου στον Ναθαναήλ, δηλαδή την ένωση του Πνεύματός Του με την καρδιά του ανθρώπου.

Μέσα στην αστάθεια της παρούσας ζωής πρέπει να μάθουμε τη σταθερότητα της πνευματικής ζωής, αναζητώντας συνεχώς τη μορφή του Κυρίου Ιησού και τον θαυμαστό τόπο της Παρουσίας Του. Αυτό κατορθώνεται, όταν ο άνθρωπος βάζει συνεχώς καινούρια αρχή, σύμφωνα με την προτροπή του μεγάλου αποστόλου Παύλου: «εν δε, τα μεν οπίσω επιλανθανόμενος τοις δε έμπροσθεν επεκτεινόμενος κατά σκοπόν διώκω επί το βραβείον της άνω κλήσεως του Θεού εν Χριστώ Ιησού» [11].

Για αυτή ακριβώς την καινούρια αρχή μέσα στην πρόσκαιρη ζωή μας ακούγεται το ακατάπαυστο κάλεσμα του Θεού: «Ιδού νυν καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού νυν καιρός σωτηρίας» [12], και η σταθερή παρότρυνη του Αγίου Πνεύματος: «σήμερον εάν της φωνής Αυτού ακούσητε, μη σκληρύνητε τας καρδίας υμών» [13].

- 1. Βλ. Λουκ. 17,20.**
- 2. Ματθ. 24,27.**
- 3. Μάρκ. 13,27.**
- 4. Βλ. Εβρ. 12,1.**
- 5. Βλ. Ματθ. 13,24-30.**
- 6. Φιλ. 2,15.**
- 7. Βλ. Εβρ. 12,26-27.**
- 8. Α' Κορ. 10,13.**
- 9. Β' Τιμ. 3,17.**
- 10. Πρβλ. Β' Κορ. 5,9.**
- 11. Φιλ. 3,13-14.**
- 12. Β' Κορ. 6,2.**
- 13. Εβρ. 3,7-8.**

[page_end]

Συχνά έχουμε μεταπτώσεις και εναλλαγές στην πνευματική μας ζωή και άρα υπάρχει συνεχώς ανάγκη για καινούρια αρχή. Σταθερά και αδιάκοπα ηχεί στα αυτιά και στις καρδιές μας το κάλεσμα του Θεού για ανανέωση και σωτηρία. Ο Θεός θέλει να βάζουμε κάθε ημέρα καινούρια αρχή, για να μας ανακαινίζει αδιάκοπα με τη ζωοποιό και ανακαινιστική χάρη Του. Κατά τον λόγο του προφήτη Ιερεμία, «τα ελέη του Θεού (είναι) καινά εις τας πρωίας» [14] . Ο Θεός καταδιώκει κάθε ημέρα τον άνθρωπο με καινούρια ελέη και τον περιποιείται με καινούρια χάρη, ούτως ώστε και αυτός αναγεννημένος να ψάλλει στον Θεό «άσμα καινόν», νέο τραγούδι ευγνωμοσύνης και αγάπης για την αγαθότητα του Πλαστοουργού και Λυτρωτή του.

Η κάθε ημέρα της ζωής μας, «άχρις ου το σήμερον καλείται» [15], είναι μια τιμή και ένα προνόμιο να δεχθούμε το κάλεσμα του ελέους του Θεού για να ανακαινισθεί η ζωή μας. Μερικές ημέρες, όμως, όπως οι Κυριακές, οι Δεσποτικές και οι Θεομητορικές εορτές και οι μνήμες των Αγίων, είναι ακόμη πιο έντονα διεγερμένες από την ατμόσφαιρα της χάριτος του Θεού.

Η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή, στην οποία εισερχόμαστε σήμερα, και προηγείται των Αγίων Παθών και της Αναστάσεως του Κυρίου, είναι η κατεξοχήν περίοδος του χρόνου που η Αμόλυντη Εκκλησία του Χριστού αφιερώνει για την ανανέωση των τέκνων της. Με το πνεύμα της άνωθεν σοφίας που τη διαπνέει, παιδαγωγεί τους πιστούς προς μετάνοια, παρέχοντάς τους τη χάρη και τα μέσα που χρειάζονται για να συνεργήσουν με τον Θεό στην ανανέωση της ζωής τους με

την εκπλήρωση των εντολών Του, και έτσι να φθάσουν στην πνευματική τελείωσή τους.

Η πνευματική αυτή ανανέωση είναι προπαντός εσωτερική, καρδιακή. Κατά τον αγώνα της Αγίας Τεσσαρακοστής με την ταπεινή και κρυφή εργασία της μετανοίας και την εκούσια άσκηση δείχνουμε ότι έχουμε κτισθεί κατ' εικόνα του Θεού και μπορούμε να γίνουμε κατοικητήριό Του. Η νηστεία θα εκλεπτύνει το σώμα, η προσευχή θα φωτίσει τον νού και η νήψη θα καθαρίσει τις αισθήσεις. Ο όλος άνθρωπος ενοποιημένος και αναγεννημένος θα στραφεί προς τον Θεό με ευχαριστία για τα πάντα και ιδιαίτερα για την άπειρη αγάπη Του και τα σεπτά Πάθη Του, με τα οποία μας εξαγόρασε από τον θάνατο [16].

Με Σταυρό άνοιξε ο Θεός τον ουρανό προς τη γη και με σταυρό, εκούσιο και ακούσιο, ο άνθρωπος εισάγεται από τη γη στον ουρανό. Για να εισέλθουμε στη ζωή πρέπει να περάσουμε από θάνατο ακολουθώντας τον Χριστό, και αυτή η δυνατότητα μας δίνεται τώρα κατά τον καιρό της νηστείας. Με τα εκούσια παθήματα της Σαρακοστής και τον αγώνα μας να αγαπήσουμε τον αδελφό, επιδεικνύουμε την ταπεινή και ελεύθερη αγάπη μας προς τον Κύριο και εκφράζουμε

την ευχαριστία μας για τον πλούτο της χρηστότητας, της ανοχής και της μακροθυμίας Του. Αν συσταυρωθούμε μιμούμενοι το άφθαστο παράδειγμα της αγάπης Του θα γνωρίσουμε την ακατάλυτη δύναμη του Ευαγγελίου και θα εισέλθουμε στην κοινωνία της αγάπης και των χαρισμάτων όλων των Αγίων. Τότε θα κατέχουμε αληθινά τα πάντα, ακόμη και τον ίδιο τον Θεό.

Ο Ψαλμός λέει: «οδόν εντολών Σου έδραμον, όταν επλάτυνας την καρδίαν μου»[17]. Χρειαζόμαστε πάνω από όλα ελεύθερη καρδιά και πλατυσμένη από τη χάρη του Θεού, για να μπορέσουμε να τρέξουμε τον δρόμο των εντολών Του και να επιτελέσουμε καρποφόρα όλα τα αγωνίσματα της Αγίας Τεσσαρακοστής, ώστε τελικά να εισέλθουμε και στη ζώσα Παρουσία του Αναστάντος Χριστού.

Για την απελευθέρωση της καρδιάς μας από τα δεσμά των παθών, σήμερα η Αγία Εκκλησία μας υπενθυμίζει την ευαγγελική φωνή του Κυρίου που με θετικό και αρνητικό τρόπο μας συστήνει: «Εάν γαρ αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και υμίν ο Πατήρ υμών ο Ουράνιος· εάν δε μη αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, ουδέ ο Πατήρ υμών αφήσει τα παραπτώματα υμών» [18] . Για να μπούμε στο πανηγύρι της Αγίας Τεσσαρακοστής και στην πεπληρωμένη χαρά του Πάσχα, πρέπει να ελευθερώσουμε την καρδιά μας από τα πάθη και προπαντός από την κακία κάθε μίσους που είναι ο αντίποδας της θείας αγάπης. Γι' αυτό και στην αρχή του δρόμου της περιόδου αυτής ο ευαγγελικός λόγος για την αλληλοσυγχώρηση αποτελεί απαραίτητο όρο. Εάν συγχωρούμε τους άλλους, σίγουρα και ο Κύριος θα συγχωρήσει εμάς. Εάν, όμως, δεν συγχωρούμε τους αδελφούς μας, αυτό σημαίνει ότι και η δική μας αμαρτία μένει μέσα μας και χωρίζει την καρδιά μας από το Πνεύμα του Θεού.

Με τη συγχώρηση ο άνθρωπος ανοίγει την καρδιά του στη Θεία χάρη. Τότε λαμβάνει έμπνευση για προσευχή για όλους τους ανθρώπους, η οποία θεραπεύει την καρδιά από τη μνησικακία, δηλαδή από τη μνήμη των κακών και των προσβολών. Ταυτόχρονα, όμως, ευπρεπίζει τον χώρο της καρδιάς του για να δεχθεί την αγάπη του Θεού και την αγάπη για τους αδελφούς του και για όλους τους ανθρώπους.

Συνεπώς, ο σκοπός της συγχωρήσεως και όλων των ασκήσεων της Μεγάλης Τεσσαρακοστής είναι να βρεί ο άνθρωπος την καρδιά του και να την κτίσει ικανή να περιλάβει μέσα της και τον ουρανό της χάριτος του Θεού και τη ζωή όλου του κόσμου που έχει ανάγκη σωτηρίας.

Είναι τόσο μεγαλειώδης ο σκοπός της αγίας αυτής περιόδου που μέλλουμε να διανύσουμε, ώστε αξίζει να δείξουμε κάθε επιείκεια και να δώσουμε συγχώρηση προς όλους τους ομοιοπαθείς συνανθρώπους μας, για να μη στερηθούμε την

ταπείνωση που ελκύει τη χάρη της μετανοίας και το μέγα έλεος του Θεού.

14. Θρήνοι Ιερ. 3,23.

15. Εβρ. 3,13.

16. Πρβλ. Α' Κορ. 6,20.

17. Ψαλμ. 118,32.

18. Ματθ. 6,14-15.